

DATOS IDENTIFICATIVOS

Didáctica das ciencias sociais

Materia	Didáctica das ciencias sociais			
Código	V51G120V01503			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Profesorado	Piñero Sampayo, María Fernanda			
Correo-e	fpinero@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	<p>Esta signatura consiste en ensinar aos futuros Mestres/as a introducir aos nenos/as no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB (Deseño Curricular Base) para a Educación Primaria, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais.</p> <p>Así mesmo, esta materia é necesaria para coñecer e aplicar os recursos e os medios que están ao noso alcance, para que podamos conseguir o obxectivo que nos expomos na educación, tendo en conta as condicións sociais e persoais nas que o mestre/a e o alumno/a desenvolven a súa tarefa.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e assimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contidos da área.	A1	B1	C31	D1
	A2	B3	C32	D3
			C33	D6
			C48	D17
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria	A2	B1	C14	D3
	A3	B3	C23	D13
		B6	C32	D14
		B8	C34	D23
Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio.	A1	B1	C14	D1
	A2	B5	C29	D2
		B8	C31	D3
		B9	C32	D6
			C33	D13
			C35	D14
Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos/as e os problemas que presenta a súa aprendizaxe.	A2	B1	C13	D1
	A4	B4	C23	D2
		B7	C32	D7
		B9	C35	D13
			C48	D15
				D20

Deseñar programación e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria.

A4 B8 C13 D2
 A5 B9 C32 D3
 B10 C33 D5
 B11 C34 D8
 C37 D9
 D13
 D16
 D18
 D23

Contidos

Tema	
APARTADO 1 A CONSTRUCCIÓN DOS CONCEPTOS E NOCIÓN PARA O COÑECEMENTO DAS CIENCIAS SOCIAIS	- As Ciencias Sociais e o Medio. - Os fins do estudo do Medio na Educación Primaria. - Obxectivos educativos do Coñecemento do Medio.
APARTADO 2 EPISTEMOLOXÍA E CONTIDO DO AREA DE CIENCIAS SOCIAIS	- Técnicas e recursos para o ensino-aprendizaxe das Ciencias Sociais - Obxectivos e criterios na elección de textos.
APARTADO 3 DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E MATERIAIS DIDÁCTICOS DO AREA	- A novela histórica como recurso didáctico - Fins da utilización da prensa nas Ciencias Sociais.- Emprego didáctico da prensa. - Guía didáctica para preparar saídas fose da aula. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da Historia. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da obra de arte. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da Xeografía.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	4	10	14
Presentación	6	18	24
Seminario	6	18	24
Traballo tutelado	10	20	30
Lección maxistral	18	18	36
Práctica de laboratorio	5	5	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Comentarios, participación en debates, propostas...
Presentación	Presentación, defensa e debate por parte dos grupos das Unidades Didácticas eleixidas
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Traballo tutelado	Elaboración en grupos de Unidades Didácticas da área das Ciencias Sociais
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	As exposicións dos traballos realízanse na aula diante dos compañeiros/as. A profesora realizará as correccións que considere oportunas.
Seminario	Os traballos en grupo ten unha parte que se realiza na aula, tutoriza pola profesora.
Traballo tutelado	Horario titorías: Comunicarase ao comenzo do curso

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Comentarios, participación e actitude colaborativa en debates, propostas...	20	A1 A3	B3 B6	C13 C23 C34 C35 C48	D1 D3 D13 D14 D15
	os resultados da aprendizaxe esperados son: - Coñecer e assimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e os contidos da área.					

Presentación	Presentación e defensa das Unidades Didácticas e outras propostas. Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Diseñar programacións e materiais para a área das Ciencias Sociais en Primaria	20	A4	B4 B10 B11	C37 C48	D2 D3 D5 D6 D8 D18
Traballo tutelado	Realización en grupo de Unidades Didácticas e outras propostas seleccionadas. Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Diseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	20	A2 A3	B4 B10	C13 C29 C37	D2 D3 D6 D9 D16 D17 D18
Práctica de laboratorio	Realización de probas que poñan de manifesto os contidos e as competencias adquiridas no proceso de aprendizaxe. Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Coñecer e assimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contidos da área. - Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria. - Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da Historia da Arte nos nenos/as e os problemas que presenta a súa aprendizaxe.	40	A1 A4 A5	B1 B8 B9	C31 C32 C33	D1 D3 D7 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumno partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A calificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo os porcentaxes sinalados, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hay que superar todos os criterios de avaliación de maneira independente. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se lles conservará a nota daqueles traballos/actividades superados e terá que facer novamente na segunda convocatoria o examen e os traballos/actividades non superados.

AVALUACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das clases impartidas deberá acollerse ao sistema de avaliación global que desenvolverase segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre a Avaliación, a Calificación e a Calidade da docencia e do Proceso de Aprendizaxe do Estudantado, aprobado polo claustro da Uvigo o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plaxiado o realizado pola IA terán unha calificación de 0.

Consultar: Regulamento sobre a Avaliación, a Calificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Aprendizaxe do Estudantado (18 de abril de 2023) da Universidade de Vigo.

Fecha de examen e horarios de titorías: consultar calendario de exámenes e horarios na páxina web:
<https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dominguez Garrido, M.C., **Didáctica de las Ciencias Sociales para Primaria**, Pearson Educación, 2004

García Ruíz, A. y Otros, **Didáctica de las Ciencias Sociales en Educación Primaria**, Algaida, 1993

Hernández, F.X., **Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia**, Grao, 2002

Bibliografía Complementaria

Calatrava, J.A., **La Literatura y la Didáctica de la Historia. Actas del V Coloquio Metodológico y Didáctico**, Hespérides, 1985

Decreto 374/1996 de 17 de Octubre. En espera de modificación legislativa,

Decreto 105/2014 de 4 de Septiembre. En espera de modificación legislativa.,

Díaz Matarranz, J. Santisteban Fernández, A. Cascarejo Garcés, A., **Medios de comunicación y pensamiento crítico**, Universidad de Alcalá, 2013

Domínguez y Otros, **El museo. Un espacio para el aprendizaje**, Librería Pedagógica, 1999

Enseñanza de las Ciencia Sociales. Revista de Investigación, <http://www.publicacions.ub.edu/revistes/eccss/>, Universidad Autónoma de Barcelona,

Escalante, F., **Una idea de las Ciencias Sociales**, Librería Pedagógica, 1999

Liceras Ruíz, A., **Didáctica de las Ciencias Sociales**, Pirámide, 2016

Lobera Espí, X. Buj Pereda, M.J., **Dinámicas de grupo. Una propuesta psicopedagógica para niños, niñas y adolescentes de 6 a 18 años**, Horsori, 2019

López Navarro, M., **Modelo para la programación de una Unidad Didáctica**,

Luis Gómez, A., **La enseñanza de la Historia ayer y hoy; entre la continuidad y el cambio**, Díada, 2000

Monteverde, J.E., **La representación cinematográfica de la Historia**, Akal, 2001

Moral, J. del, **Historia y Ciencias Humanas**, Librería pedagógica, 1999

Moreno Vera, J.R., **La narración literaria, una experiencia didáctica en la enseñanza de la Historia**,

<https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/61809/1/2>, 2016

Vargas Merina, A.M., **Métodos de enseñanza**, <https://archivos.csif.es/archivos/andalucia/ensena>,

Orden 22 de Julio de 1997. En espera de modificación legislativa,

Orden ECD 65/2015 de 21 de Enero. En espera de modificación legislativa,

Real Decreto 82/1996 de 17 de Octubre. En espera de modificación legislativa,

Real Decreto 126/2014 de 28 de Febrero. En espera de modificación legislativa,

Real Decreto 132/2010, de 12 de febrero, por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que impartan las enseñanzas del segundo ciclo de la educación infantil, la educación primaria y,

<https://www.boe.es/eli/es/rd/2010/02/12/132/con>,

Recomendaciones

Outros comentarios

Nesta materia valorarase moi positivamente a participación activa dos alumnos/as e a boa disposición para traballar en grupo.

Ao ser unha materia eminentemente práctica, a asistencia a clase e fundamental, tendo en conta este aspecto no apartado de participación e actitude colaborativa. So se permitirán dúas fallas de asistencia, sen xustificación, as clases prácticas.

Todos os aspectos deben verse cumpridos de forma satisfactoria. O non cumprimento dalgún deles suporía o suspenso da materia. Poderase superar cada apartado de forma individual cumprindo cos requisitos establecidos, pero xa na seguinte convocatoria.
